

Fővárosi Törvényszék
9.G.42.078/2022/11/II.

jw. ju!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	III / ~~IV~~ / 0 2 9 4 6 - 0 / 2022	
Érkezett:	2022 DEC 28.	
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
1	12	ju!

[redacted] felpereseknek a [redacted] Kft. alperes ellen választottbíróági ítélet érvénytelenítése iránt indított perében a bíróság meghozta a következő

v é g z é s t:

A bíróság az eljárást felfüggeszti, és Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény 66. § (1) bekezdés első fordulata alaptörvény-ellenességének megállapítását.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] Az e perbeli jogvitát meghatározóan megállapított tények szerint a peres felek 2017. december 12-én írtak alá olyan kivitelezési szerződést, amelynek akkor írásba foglalt részleges tartalmára utalással rendelték meg az érvénytelenítési per felperesei fogyasztóként az érvénytelenítési per alperesétől vállalkozói szolgáltatás teljesítését. A vállalkozói szolgáltatást jelentő lakóház-generálkivitelezési munkák műszaki tartalmát végül – a vállalkozási díj számítására is kiterjedően – ezután a 2018. februári megállapodásukkal határozták el. A vállalkozói teljesítés folyamatában a megrendelői fizetési késedelem állításával a felek között szerződéses jogvita alakult ki, a vállalkozó a szolgáltatás teljesítését felfüggesztette, majd megrendelői intézkedés után a vállalkozói szolgáltatás tovább nem is volt teljesíthető. Az érvénytelenítési per felperesei egyoldalú jognyilatkozatukkal kívánták megszüntetni a kivitelezési szerződést, a kiadott felmondásuk miatt a munkaterület visszakövetelték. A megrendelők a jogvita helyzet feloldása érdekében szakértőt vontak be a vitás szakkérdések megválaszolása érdekében. Az érvénytelenítési per felperesei megrendelőként a további vállalkozói díjat nem fizették meg.
- [2] A 2017. december 12-én aláírással ellátott kivitelezési szerződéssel vegyesen a felek olyan tartalmú választottbíróági szerződést is aláírtak, amellyel a szerződéses jogvitáik megítélésére jogosultként a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróaságot (továbbiakban: választottbíróaság) jelölték ki.
- [3] A 2019. november 6-án az érvénytelenítési per alperese által kezdeményezett polgári nemperes eljárásban a közjegyző fizetési meghagyást bocsátott ki, ezzel szemben az érvénytelenítési per felperesei ellentmondással éltek. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a bíróság előtt keresetével az érvénytelenítési per alperese a fennmaradó ellenszolgáltatás teljesítésének követelését jelentő jogát kívánta érvényesíteni, így igényelve a [redacted] - forint vállalkozói díj megfizetését, illetőleg [redacted] forint szerződésszegéssel okozott kár megtérítését követelte.
- [4] Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban írásbeli ellenkérelmet alaki védekezésként az érvénytelenítési per felperesei azzal az indokolással terjesztettek elő, hogy bár fogyasztók voltak szerződő félként, de a kivitelezési szerződéssel vegyesen végül létrejött választottbíróasági szerződés

9.G.42.078/2022/11/II.

kizárná az állam törvénykezési hatalmát gyakorló bíróság előtt a szerződéses jogvitájuk feloldását. Az érvénytelenítési per felperesei alaki védekezésükkel így az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban arra hivatkoztak, hogy a szerződéssel kijelölt választottbíróság eljárásának lenne csak helye.

- [5] Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban 2020. március 27-én meghozott végzésével a kerületi bíróság az eljárást megszüntette, miután – a határozat indokolása szerint, külön bizonyítási cselekmények nélkül ugyan – nem volt való tényként megállapítható az, hogy a jogvitában részes felek választottbírósági szerződése ne jött volna létre, illetőleg érvénytelen vagy hatálytalan, betarthatatlan lenne. A jogerős eljárást megszüntető végzés indokolása felidézte a választottbíráskodásról szóló törvény rendelkezését azzal, hogy a fogyasztói szerződésből eredő jogvitákat érintően korlátozó rendelkezés csak azokra a választottbírósági szerződésekre alkalmazandó, amelyeket 2018. január 1-jét követően kötöttek meg. A felek szerződéses jogvitájára vonatkoztatva azonban e végzés azt állapította meg, hogy 2017. december 12-én volt a választottbírósági szerződés megkötött, a törvényhozói tiltás ezért arra nem terjedt ki.
- [6] Miután az érvénytelenítési per alperesének vállalkozói díjkövetelése nem volt teljesített, a kártérítési követelésével azonosított igényét az érvénytelenítési per felperesei nem elégítették ki, a 2020. május 21-én a választottbíróságra benyújtott keresetlevelével indította meg azt az újabb polgári eljárást az érvénytelenítési per alperese, amellyel részben a fennmaradó ellenszolgáltatás teljesítésének követelését jelentő jogát érvényesítette a [REDACTED]- forint vállalkozói díj megfizetésének követelésével, részben károsodásának megszüntetését igényelte immár [REDACTED]- forint kártérítés követelésével.
- [7] A választottbíróság előtti keresetindítás eljárásjogi lehetőségét indokolva hivatkozott arra a választottbírósági eljárás felpereseként pénzköveteléssel élő fél, hogy a választottbírósági eljárás alperesei (az érvénytelenítési per felperesei) az állam törvénykezési hatalmát gyakorló kerületi bíróság előtt maguk követelték a választottbírósági szerződés kikötés figyelembevételét, a kivitelezési szerződéssel vegyen megkötött választottbírósági szerződés teljesítését, mert a választottbírósági kikötést nem tartották tisztességtelennek. Hivatkozott arra a választottbírósági eljárás felperese, hogy a kerületi bíróság sem tudta való tényként azt megállapítani, hogy a választottbírósági szerződés ne jött volna létre, illetőleg érvénytelen, hatálytalan vagy betarthatatlan lenne. A bírósági eljárást megszüntető végzés ebből következően alappal volt meghozható. A választottbíróság előtti keresetindítással az eljárás felperese így maga is a választottbírósági szerződést teljesítette, és ugyanígy követelte az ellenérdekű felektől is a választottbírósági szerződés további teljesítését.
- [8] A keresettel érvényesített egyik jog, az ellenszolgáltatás teljesítésének követelését jelentő jog alapjául szolgáló tényként hivatkozott arra jogállítással az eljárás felperese, hogy 2018. februárban volt valóban az egyébként szerződésmódosításként értékelt megállapodással a vállalkozói szolgáltatás, azaz a konkrét műszaki tartalom meghatározott, az arra vonatkozó megrendelői szolgáltatással, a vállalkozói díjjal és a megrendelői fizetési esedékességgel együtt. A választottbírósági eljárás felperesének jogállítást meghatározó volt így az az állított jogi tény, hogy 2018. februárban úgy módosítottak szerződést a felek, ahogy azzal változatlanul fenntartott volt az egyébként korábban létrejöttnek tekintett szerződéses kötelelem. A jogvita feloldása során a választottbírósági eljárás felperese szerint a választottbíróságnak figyelembe kellett volna venni a részben kirendelésre véleményt nyilvánító szakértő által kiadott szakvéleményt, részben azonban kiadott szakvélemény nem is lett volna értékelhető bizonyíték a választottbírósági eljárásban. Vitatta az eljárás felperese, hogy az ellenérdekű felek a fennmaradó díj kifizetését a vállalkozói teljesítés hibájára hivatkozással megtagadhatták volna. A fizetési kötelezettség teljesítésének jogos ok nélküli megtagadásával oksági kapcsolatban állhatott be a választottbíróság előtt indított kereset állítása alapján az a károsodás a kifizetett költségek számításba vételével, amelynek megtérítését követelte az eljárás felperese [REDACTED] forinttal. Az eljárás felperese okiratok tartalmát jelölte meg bizonyítékként, emellett bizonyítási eszközként kívánta felhasználni tanúk vallomását, illetőleg a más eljárásban készült szakvéleményt is. Meghatározható bizonyítási érdek alapul vételével egyúttal az eljárás felperese a

9.G.42.078/2022/11/II.

választottbíróság előtti szakértői bizonyítás elrendelését is kérte a meghatározott kérdések megválaszolása érdekében.

- [9] A választottbíróság előtt indított kereset közlését követően, még az írásbeli ellenkérelem válaszirattal való előterjesztését megelőzően az eljárás alperesei a választottbírójukat megjelölték. Nem vitatták a választottbíróság előtt sem a 2020. június 26-án előterjesztett nyilatkozattal, hogy a felek szerződéses jogvitájának feloldására a választottbírósági szerződéssel kijelölt választottbíróság lenne jogosult.
- [10] Azután, hogy a felek által jelölt választottbírók a tanács elnökét megválasztották, a választottbírói tanács megalakult, mindegyik választottbíró olyan nyilatkozatot tett, amellyel kinyilvánította, hogy a felektől független és pártatlan, nem volt tudomásuk semmilyen korábbi vagy jelenlegi olyan körülményről, amely az ügyben a pártatlanságukat vagy függetlenségüket érintette volna. A választottbíróság az előkészítő egyeztetés időpontját tüzte ki, amelynek határnapját megelőzően terjesztették elő a választottbírósági eljárás alperesei a kereseti jogállítással szembeni jogtagadást megfogalmazó válasziratukat, egyúttal viszontkeresetet indítottak a választottbírósági eljárás felperesével szemben. Az eljárás alpereseinek védekezése állította, hogy a felek szerződéses jogviszonyát és a kötelmi jogvitát kizárólag a 2017. december 12-én aláírással létrehozni kívánt kivitelezési szerződés határozhatta meg az azonosítható tartalmával. A választottbírósági eljárás alperesei állították, hogy megtagadhatták a további díj kifizetését, részben igazságügyi szakértő által kiadott szakvéleménnyel is a teljesítés-megtagadás jogos oka lett volna bizonyítható. Kiadott szakvéleménnyel kívánták bizonyítani az eljárás alperesei, hogy a díjköveteléssel élő fél vállalkozói szolgáltatásának teljesítése hibában is szenvedett. A választottbírósági eljárás alperesei a szakértő bevonásával maguk végezték így el azt a számítást, amit alapul véve, a vállalkozói munka értékét számításba véve szerintük csak csökkentett összegben illethette volna meg a vállalkozót a valójában kifizetett díjhoz képest a pénzbeni szolgáltatás. Károsodás megszüntetésének követelését jelentő jogot vettek úgy számításba az eljárás alperesei, ahogy részben a teljesítés hibájával oksági kapcsolatban, a fennálló hibákat alapul véve, kifizetett költségeket neveztek meg kárként, illetőleg az elmaradt vagyoni előnyüket számolták, valamint az előállott egészségkárosodás következményét fejezték ki a kártérítési követelésükkel. Azt figyelembe véve, hogy a védekezés szerint a megrendelői díjleszállítás joga volt gyakorolható, a kifizetett díjhoz képest követelték az eljárás alperesei [REDACTED] forint díj visszafizetését, a kifizetett vállalkozói díj ugyanis [REDACTED] forint volt. Az eljárás alpereseinek viszontkeresete a megrendelői kárkövetelést [REDACTED] forintra számolta. Az eljárás alperesei szakértői véleménynyilvánítással kívántak volna a bizonyítási érdekükhöz kötötten bizonyítási cselekményt teljesíteni a választottbíróság előtt, ezért a megnevezett szakértő megidézését kérték. Meghatározták azokat a kérdéseket, amelyeknek megválaszolása a szakértői bizonyítás keretében szükséges lett volna a jogvita feloldásához. A választottbírósági eljárás alperesei a válasziratukban megtett eljárási nyilatkozattal sem vitatták, hogy a felek között a választottbírósági szerződés a kivitelezési szerződés meghatározott pontjának kikötésével jöhetett létre.
- [11] A válaszirat benyújtását követően megtartott előkészítő egyeztetésen megjelölt volt az az eljárási rend, amely időrendi sorrendben meghatározta az egyes eljárási cselekményeket a határidők kitűzésével. A választottbíróság eszerint nem csak a felek indítványára, hanem hivatalból is szakértő alkalmazását rendelhette volna el.
- [12] A választottbírósági eljárás felperese a 2017. decemberben aláírt kivitelezési szerződéses irat műszaki leírására utalva adta elő, hogy az kizárólag a banki ügyintézés és hitelbírálat számára volt megfogalmazott, de a tényleges műszaki tartalmat a felek megállapodása valójában csak 2018. február 27-én véglegesítette.
- [13] A választottbírósági eljárás felperese a kiadott választottbírói felhívásra becsatolt okiratok tartalmát és a szakértői véleményekben írtakat is alapul véve állította, hogy számláját kiállíthatta, a számlából következő díjfizetési kötelezettség jogos ok nélkül nem volt teljesített, vállalkozóként szerződéses jogát gyakorolhatta a munka felfüggesztésével, hiszen a részszámla szerinti tartozása volt a megrendelőinek. Nem vitatta választottbírósági eljárás felperese, hogy 2017. december 12-én csak azért írták alá a felek a kivitelezési szerződés iratát a 2. számú melléklet nélkül is, mert az eljárás alpereseinek kérése volt a pénzügyi hitelkeret igénybevétele érdekében a szerződéses irat aláírása.

9.G.42.078/2022/11/II.

A választottbíróági eljárás felperesének jogkövetkeztetése azonban egyértelmű volt azzal az állítással, hogy a kivitelezési szerződés 2017. december 12-én már létrejöhetett. A 2018. február 27-i megállapodással a felek szerinte csak módosították a korábban létrejött szerződést. Az építési szolgáltatás teljesítését a választottbíróági eljárás felperese 2018. március 9-én kezdhette meg azután, hogy a munkaterületet neki a megrendelők átadták. A választottbíróági eljárás felperese úgy számolta, hogy 99,86 %-os készültségi fokot ért el a kivitelezési munkák elvégzésével. A fűtési rendszer beüzemelésének egy napra eső munkája maradt el, de a fennmaradó, az egy nap alatt elvégezhető munka a megrendelők mulasztása és késedelme miatt nem volt befejezett. 2019. március 20-áig a megrendelők jogosulti késedelembe voltak, ez a vállalkozói késedelmet kizárta volna. Az eljárás felperese kivitelezőként úgy volt viszont köteles szolgáltatását teljesíteni, ahogy a megrendelői – a kereseti állítás értelmében – pótmunkákat rendeltek meg tőle. Értékelt volt az eljárás felperesének nyilatkozatával a részben megbízásra, részben más eljárásban való kirendelésre készített szakvélemények tartalma. Vitatta az eljárás felperese a viszontkereset jogállításait, vitatta, hogy vállalkozóként díj visszafizetésével tartozna, illetőleg károsodás megszüntetéséért kellene helytállnia. A bizonyítékok körében, az okiratok tartalmával is egybevetve, együttesen kellett volna értékelni az eljárás felperesének indítványa szerint a két rendelkezésre álló igazságügyi szakértői szakvéleményt, ezért az eljárás felperese nem ellenezte a szakértők meghallgatását a választottbíróóság előtt abban az esetben, ha választottbírói mérlegelés a szakértői bizonyítás lefolytatását tartotta volna indokoltnak.

- [14] A választottbíróági eljárás alperesei szerint a felek szerződéses jogvitája csak úgy lett volna megítélhető, ahogy a szerződéses kötelelem a 2017. decemberi elhatározással ezután létrejött tartalma alapján volt szolgáltatásokkal kitöltött. A választottbíróági eljárás alperesei is értékelték a bizonyítási eszközként felhasználni kívánt szakvélemények tartalmát. Részben azonban nem kellően alaposnak és megalapozottnak minősítettek szakvéleményt, részben pedig állították, hogy nem valós tényekből indult ki következtetéseivel egy szakértő. Önmagának ellentmondó, szakmai irányelveket és előírásokat figyelmen kívül hagyó szakértői megállapítás is volt. A közjegyző által kirendelt igazságügyi szakértő szakértelmét az eljárás alperesei ugyanakkor nem vitatták, a közjegyzői eljárásban kirendelt szakértő szakvéleménye a kérdésekre adott válaszokkal műszakilag megalapozott volt az eljárás alperesei szerint. Bejelentették a választottbíróóságon viszont azt is az eljárás alperesei, hogy a közjegyzői nemperes eljárásban kirendelt szakértő szemléje után újabb hibák jelentek meg. A két szakvélemény elfogadhatóságával összefüggésben kialakult vitán túl a választottbíróóság előtt további szakértői bizonyítás azért is szükséges lett volna az eljárás alperesei szerint, mert az újabb hibák szakértői értékelése indokolt lett volna a továbbiakban. Megnevezték az eljárás alperesei a további hibajelenségeket is, így megfogalmazva szakértői bizonyításra tartozóan indítványozott újabb kérdéseiket. Az eljárás alperesei indokoltnak tartották volna, hogy a választottbíróóság rendeljen ki igazságügyi szakértőt a bizonyítási eljárási cselekmény teljesítéséhez.
- [15] Az eljárás felperese szerint az ellenérdekű felek által felvetett kérdésekre részben a két igazságügyi szakértő szakvéleménye már választ adott. Az eljárás felperese nem kívánta viszont akadályozni és ellenezni szakértő kirendelését az eljárásban a további jogvitás kérdések megválaszolása érdekében. Erre azonban az a szakértői bizonyítás lett volna szerinte alkalmas, amely a már bevont szakértők további meghallgatását, szakvélemények kiegészítését jelenthette volna.
- [16] A választottbíróági eljárás alperesei indokoltnak tartották volna, hogy a felek jogvitájának feloldásához szükségesen választottbírók által meghatározandó legyen a szerződéses kötelelem tartalma. A választottbíróági eljárás alperesei szerint a 2017. december 12-én kötelelem keletkeztetni kívánó szerződést és költségvetést kellett irányadónak tekinteni.
- [17] A választottbíróági eljárás alperesei a szakértői bizonyítást úgy is szükségesnek nevezték, ahogy a szavatossági kifogásukkal megjelölt hibajelenségek megszüntetésének, hibák kijavításának összköltségét [REDACTED] forintra számolták, de ez a rönkfalazat szétcsúszásának kijavítására vonatkozó tételeket nem tartalmazta. Az eljárás alperesei szerint ugyanakkor a teljes javítási összeg 2020. decemberben még előre nem is volt látható, az mintegy [REDACTED] forint végösszeggel volt tervezhető.

- [18] A választottbírói eljárás felperese szerint a két, bizonyítékként felhasznált szakvélemény egyike sem bizonyíthatott rendeltetésszerű használatot kizáró hibát. A választottbírói eljárás felperese szerint az ellenérdekű felek terhére volt indokolt értékelni azt is, hogy 2020. szeptemberig nem tudatták vele a megbízotti szakvélemény tartalmát. Az eljárás felperese állította, hogy a vállalkozói szolgáltatás teljesítése érdekében úgy járt el, ahogy az adott helyzetben tőle elvárható volt. Vitatta, hogy késedelembe esett volna szolgáltatás teljesítésével, a vállalkozói késedelmet a megrendelői késedelem zárta ki. Állította a választottbírói eljárás előtt díjköveteléssel élő fél, hogy 2017. december 5-én még nem is voltak készen a tervek, nem volt a szerződéskötéskor műszaki leírás, 2017. novemberől folyamatosan egyeztették a tervet, illetőleg az ahhoz tartozó árat. Ez zajlott még 2018. januárban is. Típustervvel kivitelezőként nem rendelkezett.
- [19] A választottbírói eljárás a 2020. december 16-án meghozott végzésével mindezek után a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította, tájékoztatta a feleket, hogy az eljárást be kívánta rekeszteni. Felhívta ezért a választottbírói eljárás a feleket, hogy a berekesztés előtt érdemi felszólalás jelleggel összefoglaló beadványaikat még előterjeszthetik. A választottbírói eljárás figyelmeztetése kiterjedt arra, hogy 2021. január 10-e után érkezett bármely beadványt már figyelmen kívül hagy majd.
- [20] A kapott tájékoztatás alapján az eljárás felperese összefoglalta a jogállításait meghatározó jogi tényekre utaló előadását, értékelve a bizonyítási eszközökből fakadó bizonyítékokat. Összefoglaló nyilatkozatát megtette a viszontkeresettel érvényesített jogokkal szemben is, így értékelve és értelmezve a közjegyzői nemperes eljárásban kiadott szakértői vélemény hiányosságait és ellentmondásait. Ezzel szemben a megbízásra szakvéleményt készítő szakértő következtetései és ténymegállapításai alkalmasak lettek volna az eljárás felperese szerint pártatlan és egyértelmű szakvéleményként a jogvita feloldására.
- [21] A közölt választottbírói felhívásra a választottbírói eljárás alperesei is értékelték a bizonyítási eszközökből adódó bizonyítékokat, így a közjegyzői nemperes eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményét is. Következtetésük szerint a szakvélemény a vállalkozói teljesítés hibáját bizonyította. Megismételték kifogásukat ugyanakkor az eljárás alperesei azzal, hogy a további szakértői bizonyítás nem lett volna mellőzhető a választottbírói eljárásban. A védekezéssel állított tények valókénti megítélése feltételezte volna a választottbírói döntéssel elrendelendő szakértői bizonyítás lefolytatását. A nemperes eljárásban kirendelt szakértő véleménynyilvánításának befejezése után újabb hibákat is indokolt lett volna minősíteni a védekezés megítéléséhez. Arra az esetre azonban, ha a választottbírói eljárás mégsem adna lehetőséget a szakértői bizonyításra, úgy a közjegyzői nemperes eljárásban kiadott szakvélemény tartalma lett volna irányadó az eljárás alperesei szerint.
- [22] A választottbírói eljárás a 2021. január 20-án meghozott végzésével az eljárást befejezettnek nyilvánította és berekesztette.
- [23] A 2021. február 16-án meghozott, a választottbírói eljárás alpereseinek 2021. március 2-án kézbesített választottbírói ítélet (Vb/20025) az eljárás felperesének keresetével egyezően kötelezte arra az eljárás alpereseit – az egyetemleges kötelezettséget megállapítva –, hogy [REDACTED] forint vállalkozói díjat és 2018. december 3-ától számolt késedelmi kamatot, valamint [REDACTED] forint kártérítést és 2019. október 15-étől számolt késedelmi kamatot fizessenek meg. A keresetre tartozóan a választottbírói eljárás díjak összege [REDACTED] forint, a viszontkeresetre tartozóan [REDACTED] forint volt. A megállapított választottbírói eljárás díj miatt a túlfizetés visszatérítését rendelte el az ítélet, a fennmaradó részben pedig az eljárás felperese által előlegezett [REDACTED] forint választottbírói eljárás díj megfizetéséről rendelkezett a választottbírói eljárás, kötelezve erre az eljárás alpereseit. A jogvita alapján vesztes feleknek minősülő alperesek az [REDACTED] forint választottbírói eljárás díjat maguk kötelesek viselni. Az ítélet marasztalta egyúttal az eljárás alpereseit [REDACTED] forint ügyvédi munkadíj-költség, a keresetében és a viszontkeresetben is nyertes fél eljárási költségének megfizetésében.
- [24] A felek jogvitáját meghatározó eseménytörténeti tények felidézése mellett utalt az ítélet indokolása az eljárás alperesei által megbízott szakértő 2019. január 14-i szemléje alapján megfogalmazott szakértői megállapításokra, illetőleg a további szakértő bevonásával kiadott szakvéleményre.

9.G.42.078/2022/11/II.

Figyelembe vett volt, hogy az eljárás alperesei indítottak korábban polgári nemperes eljárást közjegyző előtt a bizonyítás érdekében, az újabb szakértő az ennek megfelelő kirendelés alapján terjesztette elő szakvéleményét.

- [25] A választottbíróság a keresetet és a viszontkeresetet azzal a jogkövetkeztetéssel ítélte meg, hogy 2017. december 12-én aláírt kivitelezési szerződéssel vegyesen a felek még érvényesen köthették meg a választottbírósági szerződésüket. Törvényes rendelkezés csak 2018. január 1-jét követően nem tette lehetővé választottbírósági szerződés megkötését a fogyasztási szerződésekből fakadó jogviták megítélésére. Az eljárás alperesei ugyanakkor fogyasztóként maguk sem tekintették tisztességtelennek a 2018. január 1-jét megelőzően létrejöttnek minősített választottbírósági szerződést úgy, ahogy ilyen szerződés létrejöttét eredményezte a választottbírósági kikötés aláírása. Az eljárás alpereseinek az „eljárás-egyeztető megbeszélésen” a választottbírói út igénybevétele miatt, illetőleg a választottbírósági tanács összetétele miatt kifogása nem volt.
- [26] A választottbíróság az okiratok tartalmát értékelte bizonyítékként. A megítélt jogok alapjául szolgáló tények úgy voltak figyelembe vettek, ahogy a választottbíróság „a felek írásbeli beadványai és szóbeli nyilatkozatai teljes tartalmát vizsgálat alá vette és értékelte, akkor is, ha bármely előadás az ítélet indokolásában kifejezetten nincs megemlítve.” A jogvita feloldásánál a felek megállapodásai és az irányadó jogszabályok voltak a döntés meghatározói. A választottbíróság a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit alkalmazva arra a jogkövetkeztetésre jutott, hogy a felek megállapodásának valós tartalma a felek elektronikus levelezéséből kiindulva állapítható meg abban a részben, amennyiben az elektronikus levelezés tartalmát a másik fél kétségtelenül megismerte. „A felek a tartalmi kérdésekben formalitásoktól mentes megoldására helyezték a hangsúlyt.” Az ítélet szerint „a felek közös döntéseinek érvénytelenségre vezető értékelése felvetné a jóhiszeműség és az együttműködő magatartás hiányát, vagy ennek megszűnését” az eljárás alperesei részéről. Tényként állapította meg viszont az ítélet, hogy az eljárás felperesének aktuális ütemterve új ajánlat volt a szerződéses kötelemben, akkor is, ha formailag egy megkötött szerződés műszaki tartalmához kapcsolódott. Az új ajánlat írásba foglalt jognyilatkozatnak minősült. A lényeges kérdések tekintetében írásba foglaltan volt megküldött az eljárás alpereseinek, akik az ellen nem tiltakoztak. Az eljárás alperesei az új ajánlatot ráutaló magatartással, a másik fél által írásba foglalt formában és tartalommal fogadták el. A felek szerződésének részévé vált a 2018. február 27-i „aktuális ütemterv”. E szerződésmódosításnak megfelelő tartalommal folyhatott a munkaterület 2018. március 9-i átadása után a szerződés teljesítése. A választottbíróság jogkövetkeztetése szerint akkor is szerződésmódosítás lett volna az aktuális új ütemterv, ha nem minősülne új ajánlatnak, mert a Polgári Törvénykönyv rendelkezése szerint a szerződésnek kötelező alakosság mellőzésével történő módosítása, megszüntetése, illetőleg felbontása is érvényes, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött. A tényleges állapot a VI. részszámla kibocsátásáig ténylegesen az „aktuális ütemterv” szerint alakult. Értékelte a jogvita feloldásánál és az állított tények valókénti megítélésénél a választottbíróság azt, hogy az eljárás alpereseinek bizalma a vállalkozó irányában a személyes jellegű konfliktus kialakulásáig még megvolt, műszaki ellenőrt nem is vettek igénybe megrendelőként, mert nagyfokú volt a megrendelői bizalom a vállalkozó ügyvezetőjében. Ezt igazolhatta az ítélet szerint az is, hogy a kivitelezés folyamatában az építési e-naplóba az eljárás alperesei nem rögzítettek kifogást vagy hibát. A 99,86 %-os mértékű készültség mellett a kivitelező a munkát 2018. december 18-án függesztette fel, az eljárás alpereseinek megrendelői bejegyzése első alkalommal, a felmondás kiadásával, a 2019. október 14-i volt. A választottbíróság azt a következtetést vonta le, hogy a korábbi kivitelezés – a megrendelői egyetértéssel, a pótmunkák meghatározásával – alapvetően a megrendelők meglegedésére folyt. A Polgári Törvénykönyv rendelkezésével összhangban állóan megerősítettnek értelmezte a szerződésmódosítást a választottbíróság, tekintettel egyrészt a módosított tervek kifogás nélküli feltöltésére, másrészt az utólagos levélváltásra 2018. novemberben. A választottbíróság ítélete való tényként azt állapította meg, hogy a 2017. december 10-én készült előzetes költségvetésből „a felek folyamatos egyeztetései során alakult ki a tényleges kivitelezés dokumentuma”, így végül a 2018. február 27-i „aktuális ütemterv”. Ezen műszaki tartalom alapján volt lehetséges a részszámlák kifizetése. Az ítélet szerint a

9.G.42.078/2022/11/II.

szerződéses irat aláírását megelőzően készült előzetes költségvetés számszakilag forintra egyezik a 2018. február 27-i „aktuális ütemterv” értékszámításával, eltekintve attól a néhány módosítástól, amit az megrendelők január és február hónapban kértek a vállalkozótól. A későbbi teljesítés-igazolásokhoz átadott elszámolás viszonyítási alapja a 2018. február 27-i „aktuális ütemterv” volt. A választottbírói döntés emellett is bizonyítottan azt fogadta el, hogy az aláírással ellátott szerződéses iratok csatolt költségvetés nem lehetett az építési szerződés 2. számú melléklete. A választottbírói ítélete bizonyítottan azt fogadta el, hogy megillette az eljárás felperesét vállalkozóként VI. számú részszámla kiállításának joga, azaz a [REDACTED] forint díjköveteléssel a vállalkozó rendelkezhetett. Azt vette volna figyelembe a választottbírói döntés, hogy a megrendelők a 2018. november 19-i nyilatkozatukkal elismerték a díjkövetelést. A tartozás-elismeréssel szemben nem volt a választottbírói mérlegeléssel elfogadott olyan megrendelői igény vagy feltétel, ami lehetővé tette volna a határidőben meg nem kifogásolt és vissza nem küldött számla alapján a fizetési kötelezettség teljesítésének megtagadását. A választottbírói ítélete a díjfizetési kötelezettség teljesítésére kötelezte az eljárás alpereseit, a késedelem kezdő napját részszámlához kötötten meghatározva.

[27] A kártérítés követelését úgy ítélte meg a választottbírói döntés, ahogy a fizetési késedelemmel oksági kapcsolatban felmerült költségek összegét az eljárás alperesei nem vitatták, csak a kárfelelősség alapjául szolgáló jogi tények vitatására terjedt ki a kereseti jogállítással szembeni jogtagadásuk. Megillette így a választottbírói döntés alapján a károsultként fellépőt a kizárólag a bizonyítással és igényérvényesítéssel közvetlenül összefüggő költségek, a felelősségbiztosítás többletdíjának összegével számított kár megtérítésének követelése attól a naptól kezdődően, hogy az eljárás alperesei indokolatlanul mondták fel a szerződést.

[28] A viszontkeresettel érvényesített jogot részben azért ítélte meg az adott eredménnyel a választottbírói ítélet, mert miután az indokolása szerint a számlakövetelést az eljárás felperesének javára döntötte el, ebből következően károsodást eredményező okfolyamatot az eljárás alperesei indítottak el a fizetési kötelezettség nemteljesítésével, az átadás-átvétel meghúzásával. Nem volt bizonyítottan okozati összefüggésbe hozható az eljárás alpereseinek állított károsodása az eljárás felperesének magatartásával, ezért nem volt jelentősége annak, hogy az eljárás felperese egyébként úgy járt-e el, ahogy az tőle elvárható lett volna. A választottbírói ítélet jogkövetkeztetése volt, hogy az eljárás alperesei az ítélethozatal napján is jogosulti késedelembe voltak. Ez a vállalkozó egyidejű kötelezett kötését kizárta. Bizonyított az ítélet a választottbírói mérlegelésnél, hogy az eljárás felperese nem tanúsított jogellenes magatartást, ez kizárja a kártérítési felelősség állításának lehetőségét. Figyelembe vette a választottbírói ítélet a jogvita megítélésénél azt is, hogy az eljárás alperesei megrendelői bejegyzést az e-naplóba nem tettek a megjelölt két bejegyzés, a jogosulti körbe tartozó közmű-bekötési kötelezettség kivételével, a készre jelentést az eljárás alpereseinek részéről elfogadottnak kellett tekinteni. Az ítélet indokolása alapján nem volt igazolt olyan hiba, amely a rendeltetésszerű használatot akadályozta volna, ezzel kétségessé téve a VI. számú részszámla kiállításának és tartalmának jogszerűségét. Abból a tényből, hogy a számla 2018. december 17-én átvett volt, ugyanakkor a megrendelők nem küldték vissza, arra a következtetésre jutott a választottbírói ítélet, hogy a kivitelezés költségei között a számlában írt összeget a megrendelők elszámolták. Teljesítési határidőt azért sem mulasztott el a kivitelező, mert a felek a választottbírói döntés szerint a teljesítési határidőt írásban meghosszabbították. Az eljárás alpereseinek viszontkeresetét időelőttinek minősítette az ítélet azzal az indokolással, hogy az esetleges – később bizonyítandó – kivitelezési hibákat az alperesek a VI. számú részszámla teljesítése után vehetik úgy figyelembe, ahogy arra alapítottan egyszer majd jogot érvényesíthetnek. Ennek során kell majd figyelembe venni, hogy az eljárás alperesei megrendelői nyilatkozatukkal a szerződést felmondták. Hibás teljesítéssel okozott károk megtérítésének követelése is csak ezután lesz érvényesíthető. Az ítélet indokolása szerint „a viszontkereset időelőttisége, a jogellenesség és a felperesi magatartással kapcsolatos okozati összefüggés hiánya miatt a választottbírói tanács érdemben csak annyira foglalkozott a viszontkeresethez csatolt szakvéleményben foglaltakkal, illetve az alperes részéről az ingatlanhasznosításból elmaradt haszon és az egészségkárosodás miatti kárkövetelésekkel, amennyiben az a tényállás megállapításához szükséges volt.” A választottbírói döntés szerint

ugyanakkor az eljárás alperesei nem támaszthattak olyan követelést, amely saját mulasztásuk miatt keletkezett. Az eljárás felperese a viszontkeresettel állított anyagi következményekért nem felelős egészen addig, amíg az időelőttiség feloldásával az eljárás alperesei jogszerűen nem követelhetik igényeik kielégítését. A választottbíróság a „casus nocet domini” jogelv alkalmazására, és arra a polgári jogi törvényes rendelkezésre hivatkozott, amely szerint a tulajdonosok viselik a dologgal járó terheket, illetőleg a dologban beállott azon kárt, amelynek megtérítésére senkit nem lehet kötelezni. Az épület födémének eresztőcsavarral való szabályozása karbantartási körbe tartozó feladat a választottbírói döntés szerint, ezért egészen addig a tulajdonosok terhe marad, amíg a megrendelő „jogszerűen megnyíló szavatossági eljárásban nem bizonyítja, hogy az a felperes szakszerűtlen kivitelezése miatt alkalmatlan a rendeltetésszerű használatra.” Az eljárási költségek megfizetéséről a választottbíróság a pervesztesség-pernyertesség alapul vételével rendelkezett.

- [29] A 2021. március 2-án kézbesített Vb/20025 számú választottbírói ítélet alapul vételével a 2021. május 3-án indult peres eljárásban a választottbírói eljárás alperesei – az érvénytelenítési per felpereseiként – olyan tartalmú érvénytelenítési keresetet indítottak, amellyel az érvénytelenítési okokat egymáshoz képest látszólagos halmazatban jelölték meg. Érvénytelenítési okot állítottak azzal az indokolással, hogy a felek közötti jogvitát választottbírói ítélettel feloldó választottbíróság azért nem hozhatott volna döntést, mert a jogvita a tárgya miatt nem tartozott volna választottbírói útra. Érvénytelenítési okot indokolva állították a választottbírói eljárás alperesei e perben, hogy az ügyük előterjesztéséhez és a tisztességes eljáráshoz való jogukat a választottbíróság az eljárási cselekményeivel megsértette.
- [30] Az érvénytelenítési keresettel érvényesített jog alapjául szolgáló tényként idézték fel a választottbírói eljárás alperesei e perben, hogy 2017. december 12-én milyen tartalmú kivitelezési szerződést kívántak kötni egymással a felek. Felidézték a választottbírói eljárás alperesei az érvénytelenítési keresettel azt is, hogy milyen tartalmú választottbírói kikötést rögzített az aláírt kivitelezési szerződés. Utaltak arra, hogy a választottbírói eljárás felperese a választottbírói eljárás megindítása előtt fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett velük szemben 2019. november 6-án. Az ellentmondásuk folytán alakult perré a törvénykezési hatalmat gyakorló bíróság előtt az a polgári eljárás. A választottbírói eljárás alperesei az e perbeli keresetindításukkal is állították, hogy fogyasztóként kötöttek szerződést a másik féllel. Eszerint idézték fel, hogy az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a kerületi bíróság milyen tartalmú nyilatkozat megtételére hívta fel őket. A választottbírói eljárás alperesei valóban úgy nyilatkoztak, hogy a szerződéses kikötést egyébként nem tekintették tisztességtelennek, ezért a perré alakult eljárást a választottbírói szerződés perakadály jelentése miatt a kerületi bíróság megszüntette.
- [31] Utaltak arra az érvénytelenítési per felperesei, hogy a választottbírói eljárásban szakértők szakvéleményei is értékelték voltak bizonyítékként. Az e peres eljárásban keresetet indító felek az érvénytelenítési okot indokolva felidézték a választottbírói eljárás szakértői bizonyítással összefüggő eljárási cselekményeit is.
- [32] A választottbíráskodásról szóló törvény rendelkezéseit alapul véve hivatkozott immár arra az érvénytelenítési kereset, hogy nem lett volna helye választottbírói eljárásnak a fogyasztói szerződésből eredő jogvita feloldása érdekében. A jogvita a tárgya szerint, a magyar jog alapján választottbírói útra nem tartozhat. Mindezt attól függetlenül adták elő az érvénytelenítési keresettel a választottbírói eljárás alperesei, hogy egyébként korábban törvénykezési hatalmat gyakorló bíróság előtt is, de a választottbíróság előtt is elismerték volna a választottbírói kikötés, azaz a választottbírói szerződés kötelmi hatályú kötőerejét, maguk is szerződéses jogvita feloldását kérték viszontkeresettel a választottbírói ítéletől.
- [33] Érvénytelenítési okként hivatkoztak arra, hogy az ügy előterjesztésének jogát sértette meg a választottbíróság azzal, ahogy szakértői bizonyítással összefüggő indítványt mellőzött, a mellőzés okát nem megfelelően és nem mindenre kiterjedően indokolta meg. Ez egyébként eljárási szabálysértés is lenne e felek jogi érvelésével. Érvénytelenítési okot indokolva idézték fel e per

felperesei a két szakvélemény tartalmát, állításuk szerint ugyanis a szakvéleményekkel összefüggésben a felek között nagy volt a véleménykülönbség. A szakvélemények benyújtását követően is jelentkeztek azonban még további hibajelenségek, de az ehhez köthető szakértői bizonyításra irányuló indítványnak a választottbíróság indokolatlanul nem adott helyt. Az ügy előadásához fűződő eljárási jog megsértését és ellehetetlenítését jelentette az érvénytelenítési per felperesei szerint az, hogy a teljesítmésmegtagadás jogának, illetőleg a viszontkeresettel érvényesített jogok alapjául szolgáló tényeknek bizonyítását, azaz az állítások úgynevezett szakmai megalapozását a választottbíróság nem tette lehetővé. Az érvénytelenítési per felperesei szerint egy helytelen, nyilvánvalóan ellentmondásos és hiányos tényállásra alapítottan volt a felek szerződéses jogvitája feloldott az ítélettel. Úgy értelmezték az ügy előadásához fűződő jogot, hogy az valójában elválaszthatatlanul kapcsolódott volna az ítélet megfelelő indokolását elváró törvényes követelmény teljesítéséhez. Az érvénytelenítési per felperesei okiratok tartalmát jelölték meg bizonyítékként.

- [34] E per felperesei szerint annak lehetett jelentősége az e perbeli jogvita feloldásánál, hogy a felperesek vélt kötelmi hatállyal adták ki korábban jognyilatkozataikat. Vitatták, hogy a perindítás hatályainak beállítását követően pergátló ok akadályozhatta az érvénytelenítési kereset érdemi megítélését. E per felperesei korábban érvénytelenítési keresetet nem indítottak, érvénytelenítési keresetet jogerős ítélet még nem bírált el.
- [35] Az érvénytelenítési kereset jogi érvelése utalt arra, hogy a 2018. január 1-jén hatályba lépő jogszabályi rendelkezés, a Vbt. 1. § (3) bekezdése valóban nem ronthatja le korábban megtett anyagi jogi jognyilatkozatok kötelmi hatályát. A felek választottbírósági szerződést egy választottbírósági kikötésként a 2017. december 12-én aláírással ellátott kivitelezési szerződéssel együtt kívántak kötni. A 2017. december 12-én aláírással ellátott kivitelezési szerződés azonban a végleges tartalmát csak 2018. január-február hónapban nyerte el, ekkora alakult ki a szerződéses kötelelem tényleges tartalma. Ekkor lehetett abban a helyzetben a két felperes, hogy döntsön arról, valóban az állami törvénykezési hatalmát gyakorló bíróság helyett a választottbírói út lesz igénybe vehető a szerződéses jogviták megítélésére. A felperesek a végleges szerződéses tartalmat csak 2018. január-február hónapokban alakíthatták ki, szerződéses akaratuk így lehetett teljes. A felperesek ekkor lehetettek abban a helyzetben, hogy döntsenek a választottbírói út elfogadásáról is.
- [36] A Vbt. 66. § (1) bekezdés első fordulata a felperesek további jogi érvelésével azonban Alaptörvényt sértő, alkotmányellenes, ezért a felperesek az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése szerint kérték, hogy e per bírósága kezdeményezze a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását. Az alaptörvény-ellenességre vonatkozó jogi érvelés összhangban lett volna azzal, ahogy a felperesek egyébként az elsődleges jogállításukkal az érvénytelenítési okot igazoltnak nevezték.
- [37] A felperesek jogi érvelése szerint a Vbt. 66. §-a és a Vbt. 1. § (3) bekezdése nem derogálhatják az alaptörvényi és az európai fogyasztóvédelemre irányuló jogokat, amelyek megjelennek az Alaptörvényben is. Nem is vezethetnek diszkriminációra, hátrányos megkülönböztetésre a fogyasztók között aszerint, hogy mikor kötöttek választottbírósági szerződést. A feleknek kötelmi hatállyal felruházni kívánt jognyilatkozatai voltak, de ezek nem állhatnak ellentétben a Vbt. 1. § (3) bekezdésével.
- [38] A felperesek a másodlagosan állított érvénytelenítési ok szerint hivatkoztak arra, hogy a szakértői bizonyítás a felek szerződéses jogvitája szerinti ügy szívében lett volna. Ezt ignorálta a választottbírósági ítélet egy olyan indokolása, ami általános, egyetlen mondattal intézte el a bizonyítási indítványt, indokoltnak tartva ezzel a mellőzését. Az Eljárási Szabályzat 40. §-ára hivatkozás azonban téves értelmezésen alapul. A választottbíróság az Eljárási Szabályzat 40. § szerinti eljárási cselekményeivel ugyanis arra kapott volna lehetőséget, hogy lefolytasson olyan bizonyítást is, amit a fél nem megfelelően, vagy nem megfelelő tartalommal, illetőleg egyáltalán nem indítványozott. Az Eljárási Szabályzat 40. §-ára hivatkozás helyes értelme az lehet, hogy a felek közötti jogvita feloldása érdekében akkor is lefolytathatott volna bizonyítást a választottbíróság, ha a felek azt nem akarják. Az Eljárási Szabályzat 40. §-ára alapított indokolás nem jelenthette volna azt, hogy egy mondattal egy bizonyítási indítvány mellőzését megindokolja a választottbíróság. Az

9.G.42.078/2022/11/II.

Eljárási Szabályzat 40. §-a azért is volt adott tartalommal megfogalmazott az állandó választottbíróság szabályzatában, mert fokozott felelősség terheli a választottbírókat, hiszen elsőfokon, de az ítélt dolog hatályával, véglegesen oldanak fel szerződéses jogvitákat. Az Eljárási Szabályzat 40. §-ának helyes értelmezése szerint a választottbíróságnak lehetősége van arra, hogy elszakítsa eljárási cselekményeit a fél indítványától.

- [39] E per felperesei nem vitatták, hogy 2018-ban többször megerősítették a felek a szerződésüket. Való tény így az, hogy 2018-ban kapta meg végleges tartalmát a felek szerződése. Való tény, hogy a felperesek nem kifogásolták a választottbíróság hatáskörét. A választottbírósági szerződésnek minősülő választottbírósági kikötés nem volt kifogásolt tisztességtelenségi okra hivatkozással. A felek között így a felperesek jogi érveléséből adódóan 2018-ban jöhetett létre véglegesen a választottbírósági szerződés, ekkor lehet megkötöttnek minősíteni a választottbírósági szerződést. 2018. január 1-je után azonban érvényesen nem köthettek a felek választottbírósági szerződést. Kötelmi hatállyal felruházni kívánt jognyilatkozatokat a felperesek valóban tettek, ezt nem vitatták, azonban a kötelmi hatályt a Vbt. 1. § (3) bekezdése kizárta 2018. január 1-je után a semmisségi ok jelentésével. Abban az esetben, ha 2018. január 1-je után megtett kötelmi jogi jognyilatkozatokat pedig úgy kellene értelmezni, hogy azok csak fenntartották volna a 2017. decemberben aláírással ellátott kikötés, azaz a választottbírósági szerződés hatályát, akkor az alkotmányellenességgel indokolt, a Vbt. 66. §-ára vonatkozó jogi érvelésüket ismételték meg a felperesek, hiszen diszkriminatív lenne az ilyen jogalkalmazás, időben nem lehet különbséget tenni fogyasztók között.
- [40] Az érvénytelenítési per alperese vitatta, hogy érvénytelenítési ok minősítené a választottbíróság meghozott ítéletét. A jogállítással szembeni jogtagadás hivatkozott arra, hogy az ellenérdekű felek többször tettek olyan anyagi jogi jognyilatkozatot, amellyel a felek közötti jogvita választottbírói útra tartozását ismerték el, maguk is a választottbírósági eljárást tartották igénybe vehetőnek, egyedül lehetségesnek. Az érvénytelenítési kereset állítása valójában a felperesek korábbi anyagi jogi nyilatkozatával ellentétben áll, azt tagadja.
- [41] Az érvénytelenítési per alperese szerint ítélt dolognak minősül az, hogy a felek közötti szerződéses jogvita valóban választottbírói útra tartozott. Egy ilyen érvénytelenítési ok állításából, az ítélt dolog hatálya miatt, a jogerő jogi tényéből következik, hogy a keresetlevelet hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve vissza kellett volna utasítani, mert ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt indított keresetet a választottbírósági eljárás két alperese. A választottbírósági eljárás alperesei az állam törvénykezési hatalmát gyakorló bíróság előtti jogvita-megítélés rendje helyett kifejezetten maguk választották, maguk is elismerték korábbi nyilatkozataikkal a választottbírósági eljárást, a kötelező választottbírói utat.
- [42] Vitatta az érvénytelenítési per alperese, hogy a választottbírósági eljárás alperesei az ügyüket ne adhatták volna elő a választottbírósági eljárásban. A kereseti jogállítással szembeni jogtagadás is felidézte, milyen eljárási cselekményekkel folyhatott szakértői bizonyítás. Az érvénytelenítési per alperese szerint a választottbíróság valójában „időhúzó manővereknek” nem adott lehetőséget a mellőzéssel. Bizonyítási eszközt e perben eshetőlegesen jelölt meg az érvénytelenítési per alperese, így állítva, hogy indokolt lehet az érvénytelenítési per érdemi tárgyalásán a választottbírósági eljárásban feloldott jogvitához kapcsolódóan véleményt nyilvánító két szakértő meghallgatása is. Az érvénytelenítési per alperese is okiratok tartalmát jelölte meg egyébként bizonyítékként
- [43] E per alperese vitatta, hogy alkotmányellenes szabály lenne alkalmazandó e perbeli jogvita feloldásánál, indokolatlannak tartotta az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését. Az ellenérdekű felek pervitelét egyébként joggal való visszaélésnek is nevezte. Az ellenérdekű felekkel részben egyezően adta elő az érvénytelenítési kereset megítélését lehetővé tevő tényeket azzal, hogy a 2017. december 12-én már valóban létrejöttek nevezett szerződés vállalkozói szolgáltatását szabályozó műszaki tartalom 2018. februári meghatározása jelentette a 2017. december 12-i szerződés megerősítését. A műszaki tartalom meghatározásán túl nem tértek el a korábbi szerződéses rendelkezésektől, a 2017. december 12-i szerződéses irat volt irányadó a felek kötelmében a

9.G.42.078/2022/11/II.

választottbírói szerződés kötőerejével együtt. Az alperes fizetési meghagyásos eljárást azért indított az ellenérdekű felekkel szemben, mert szintén mérlegelte az időközben hatályba lépett Vbt. rendelkezéseit, így lehetőséget kívánt adni a másik két félnek arra, hogy a fogyasztóvédelmi érdekeiket érvényre juttathassák, tekintettel arra is, hogy a választottbírói eljárás valóban egy gyorsított eljárás, de drágább is ahhoz képest, mint az állam törvénykezési hatalmának gyakorlásával lefolytatott polgári peres eljárás. E per felpereseinek érdekében állhatott volna az is, hogy fogyasztói titulusuk szerint az úgynevezett rendes bíróság előtti peres eljárás folytatását kérik. Ezzel ellentétben azonban ők maguk kérték – a választottbírói szerződés eljárási akadály jellegére hivatkozással – a perré alakult eljárás megszüntetését. A felperesek maguk adták ki egyébként olyan nyilatkozatot később, amely azt tanúsította, hogy teljesítőképeseek. A választottbírói eljárás nagyobb költségeit is tudták vállalni.

[44] A 2018. februári ütemterv valóban műszaki tartalmat határozott meg végül, így téve teljessé és véglegessé a kivitelezési szerződés tartalmát. A választottbírói eljárás előtti védekezésükkel a megrendelők viszont maguk tagadták ennek ilyen jellegű értelmezését. E per felperesei egyértelműen kinyilvánították, hogy választottbírói eljárás előtt akartak csak védekezni, noha lett volna a lehetőségük a törvénykezési hatalmat gyakorló bíróság eljárásának keretei közötti védekezésre. Ők, azaz az érvénytelenítési per felperesei terelték végül választottbírói útra a felek szerződéses jogvitáját az alperes előadása szerint.

[45] A Kúria jogértelmezését egyértelműnek nevezte a védekezés, hiszen akkor, ha egy fogyasztó nem kíván hivatkozni a választottbírói kikötés tisztességtelenségére, a választottbírói szerződés ilyen tartalmú meghatározása őt is köti. A fogyasztók e per alperese szerint nyilvánvalóan nem voltak elzárva attól, hogy a választottbírói kikötés tisztességtelenségére hivatkozzanak. A fogyasztói érdekeik ezzel védve lettek volna, de ők tudatosan nem kívántak élni a fogyasztóvédelem adta lehetőségekkel.

[46] A felek közötti szerződéses jogvita a teljesítés hibája miatt alakult ki, a teljesítés hibájára alapítottan tagadta meg a két felperes a díj megfizetését, noha a jogvitával érintett szolgáltatásrészre teljesítés-igazolások is rendelkezésre álltak. Az alperes szerint lehetetlen lett volna a jogvita tárgyává tett szolgáltatásrészrel összefüggésben szakértői bizonyítást lefolytatni egy évvel korábbi állapotra kiterjedően. Két szakvélemény is rendelkezésre állt, ez az alperes szerint alappal és indokolhatóan lehetővé tette a választottbírói döntést.

[47] Az érvénytelenítési kereset alaposnak megítélő, 2021. november 1-én e per bírósága által meghozott 9.G.40.664/2021/15/I. számú ítélet indokolása szerint való tényként ekkor megállapíthatóan a felek között a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:252. § (1) bekezdésével nevesített szerződéssel vegyesen jöhetett létre egy választottbírói kikötés megfogalmazásával a választottbírói szerződés. A felek jogvitájának e perbeli megítélését elsődlegesen ekkor a választottbírói szerződés létrejöttének időpontja határozhatta meg. A Ptk. 6:63. § (2) bekezdése szerint volt irányadó e jogi tény figyelembevételénél az, hogy a kivitelezési szerződés kötelmi jogi létrejöttéhez a feleknek a lényeges kérdésekben való megállapodása volt szükséges. A kivitelezési szerződés lényeges tartalmát jeleníti meg a vállalkozói munkát előíró műszaki tartalommal való megegyezés, a műszaki tartalom megrendelői meghatározása. A Ptk. 6:252. § (2) bekezdése szerint is a munka elvégzéséhez szükséges tervdokumentáció elkészítése általában a megrendelő kötelezettsége lenne. A Ptk. 6:252. § (3) bekezdéséből következően is a szerződés megkötése előtti időpontban teljesítendő általánosan a tervdokumentáció megvizsgálási kötelezettség egyébként akkor, ha egy megrendelő adta át azt a kivitelezőnek. Vállalkozói szolgáltatás műszaki tartalmát – mint a kivitelezési szerződés lényeges tartalmát – rögzítő, kölcsönösen és a szolgáltatást meghatározóan elfogadott tervekkel a szerződéskötés előtt kell úgy a megrendelőnek és a vállalkozónak rendelkeznie, ahogy ennek hiánya a szerződés létrejöttének akadálya. A megrendelők és a vállalkozó a választottbírói szerződésüket a kivitelezési szerződés létrehozásával kívánták megkötni.

- [48] A felek választottbíróági eljárás során tett nyilatkozatai alapján, de a választottbíróági ítélettel valóként elfogadott tények szerint is, illetőleg az érvénytelenítési perben megtett nyilatkozatok alapján is az volt ezzel az ítélettel megállapítható még, hogy a szerződéses irat 2017. december 12-i aláírásakor a szerződés minden lényeges kérdésében a felek között nem lehetett kölcsönös megállapodás, a vállalkozás műszaki tartalma még nem volt egészében meghatározott. Az érvénytelenítési per tárgyalása után ezért az volt való tényként figyelembe vett az utóbb hatályon kívül helyezett ítélettel, az érvénytelenítési kereset elsődleges jogállításának megítélésénél, hogy a 2017. december 12-i aláírással a felek között még nem jöhetett létre az építési-szerelési szolgáltatást megrendelő kivitelezési szerződés. A kivitelezési szerződés létrejöttének tényleges időpontja nem az egyik szerződéses irat 2017. december 12-i aláírásával, hanem a tervekkel leírt műszaki tartalmat is meghatározó ajánlat elfogadásával határozható meg.
- [49] A Vbt. 8. § (1) bekezdése értelmében a választottbíróági szerződés megköthető volt a kivitelezési szerződés részeként, azaz egy választottbíróági kikötésként is. Amennyiben a választottbíróági kikötés egy más szerződés külön szerződéses feltételeként való megfogalmazásával hozza létre a felek között a választottbíróági szerződéses kötelmet, úgy értelemszerűen e választottbíróági szerződés létrejöttének időpontja sem tér el a vele vegyesen megkötött szerződés létrejöttének időpontjától.
- [50] A hatályon kívül helyezett ítélet utalt arra, hogy az ekkor már hatályba lépett Vbt. 1. § (3) bekezdésében írt rendelkezés a fogyasztói szerződésből eredő jogvitákra kiterjedően úgy értelmezendő, ahogy eszerint a törvényhozó nem engedte ki az állam törvénykezési hatalmának keretei közül az ilyen tárgyú jogviták megítélésének jogát. A feleket a szerződéses szabadságukra hivatkozással 2018. január 1-je után már nem illethette meg ezért valóban az a jog a 2018. februárban létrejött választottbíróági szerződésükkel, hogy a törvénykezési hatalom keretei közül elvonják a fogyasztói szerződésből származó jogviták megítélésének jogát.
- [51] A Vbt. 66. § (1) bekezdésének jelentése az lenne, hogy csak a Vbt. hatályba lépése után megkötött választottbíróági szerződésekre kiterjedő hatályú, hogy az ezután létrejött, adott jogvitákra vonatkozó választottbíróági szerződések jogszabályba ütköznek, semmisségi ok folytán kötelmi hatályuk kizárt, ezen jogviták megítélése érdekében választottbíróági eljárást indítani nem lehet, azaz a 2018. január 1-je után megkötött választottbíróági szerződések teljesítését nem lehet követelni. Ennek kötelmi jogi jelentése az, hogy a 2018. január 1-je után létrejött azon választottbíróági szerződések, amelyek a fogyasztói szerződésből származó jogviták megítélését biztosító joggal választottbíróágot ruháznának fel, a magyar jog szerint választottbírói útra nem tartoznak. Semmis választottbíróági szerződésre alapítottnan nem lehet keresetet indítani választottbíróág előtt, semmis választottbíróági szerződésre alapítottnan nem lehet az ellenérdekű felek részvételét követelni a választottbíróági eljárásban. A jogszabályi tiltás kötelmi jogi jogkövetkezménye, hogy a fogyasztói szerződéses kötelemben kialakult jogvita a tárgya miatt választottbíróági útra nem tarthatna.
- [52] A törvényhozó 2018. január 1-jét követően kizárta a fogyasztói szerződésből származó jogviták esetén a felek rendelkezési joggyakorlását a választottbíróági szerződés megkötésére. A választottbíróág előtt indított kereset, a választottbíróági eljárásként nevesített alaki jogviszony alapjául szolgáló anyagi jogviszony nem vitatottan fogyasztói szerződés volt, ezért volt való tényként az érvénytelenítési per tárgyalása után megállapított, hogy a keresettel és viszontkeresettel érvényesíteni kívánt jogok egyikét sem ítéltette volna meg választottbíróág, eljárás nem lett volna előtte indítható a jogszabállyal tiltott választottbíróági szerződés teljesítésének követelésével. Az érvénytelenítési per felperesei a közjegyző által kibocsátott fizetési meghagyással szembeni ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a bíróság előtt sem, de a választottbíróág előtt sem tehettek kötelmi jogkövetkezménnyel olyan jognyilatkozatot, amely mégis érvényes választottbíróági szerződés létrehozására lett volna alkalmas. 2018. január 1-je után a semmisségi

9.G.42.078/2022/11/II.

ok miatt semmilyen jognyilatkozat sem hozhatott létre kötelmi hatállyal bíró választottbíróági szerződést a felek között a fogyasztói szerződéses jogvitában.

- [53] Az érvénytelenítési kereset ilyen tartalmú megítéléséhez szükségesen e perben 2021. november 11-én alkalmazott jogszabályok alaptörvényi rendelkezéseket nem sértettek, ezért nem volt indokolt akkor a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását kezdeményezni. A felperesek – Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló – indítványát a Pp. 131. § (4) bekezdésének megfelelően a bíróság akkor elutasította. Ennek indoka volt, hogy a feleknek valóban szándékuk szerint kötelmi hatállyal felruházni kívánt jognyilatkozatai voltak egymáshoz címzetten, de a választottbíróági szerződés létrehozását hatályosan elérni kívánó szerződéses jognyilatkozatok a semmisségi ok folytán kötelmi hatályukat nem válthatták ki. E jogi érvelés jogkövetkezményeinek 2021. november 11-i megítélésénél nem volt olyan eredményű a Vbt. 66. §-ának, illetőleg a Vbt. 1. § (3) bekezdésében írtak értelmezése, ami alaptörvényi szinten védett fogyasztóvédelmi jogokat sérthetett volna, illetőleg fogyasztók hátrányos megkülönböztetését fogadta volna el.
- [54] A felülvizsgálati eljárásban ezután meghozott Gfv.VI.30.044/2022/6. számú végzés az érvénytelenítési per felperesei által a felülvizsgálati ellenkérelem részeként előterjesztett, az Alkotmánybíróság – jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló – eljárását kezdeményező, az eljárás felfüggesztését másodlagosan igénylő kérelmet elutasította. A felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.044/2022/6. számú végzéssel a 9.G.40.664/2021/15/I. számú jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az érvénytelenítési per bíróságát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [55] Nem fogadta el helytállónak a felülvizsgálat keretei között a Kúria az érvénytelenítési per felpereseinek felülvizsgálati ellenkérelmét, amely szerint a Vbt. 8. §-ának e perbeli alkalmazása a Vbt. 1. § (3) bekezdésével és a Vbt. 66. §-ával összeolvasva fogyasztóvédelmi szempontból súlyos diszkriminációt valósítana meg a fogyasztóvédelmet alkotmányos követelménnyé emelő Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésére és a diszkrimináció-tilalmat kimondó Alaptörvény XV. cikkére figyelemmel. A felülvizsgálati ellenkérelem jogi érvelése volt ugyanis, hogy jogalkotó célja a Vbt. 8. §-ával nyilvánvalóan nem lehetett az, hogy a rendelkezés lehetőséget biztosítson a Vbt. arbitrábilitást kizáró ius cogens rendelkezéseinek megkerülésére. A felülvizsgálati ellenkérelem jogi érvelése volt, hogy az Alaptörvényt sértő az olyan értelmezés, hogy akár csak egy nappal a Vbt. hatálybalépését megelőzően, még a korábbi, a fogyasztóvédelmi szempontból megengedőbb, a választottbíróásgról szóló 1994. évi LXXI. törvény (régii Vbt.) hatálya alatt köthessenek teljesítendő választottbíróási szerződést. Ez arra az eredményre vezetne, hogy a fogyasztói jogvita-megítélést immár kizáró Vbt. hatályba lépését követően, akár több évtizeddel később is jelentkező, fogyasztói szerződésből eredő jogvitákat is választottbíróási útra lehet majd terelni, és az így hozott ítéleteket a joghatásával nem kifogásolhatónak kellene tekinteni. Az érvénytelenítési per felperese ezért indítványozta a felülvizsgálati eljárásban az Abtv. 25. §-ában szabályozott bírói felterjesztést, az eljárás felfüggesztése mellett a Vbt. 1. § (3) bekezdésére és a Vbt. 8. §-ára tekintettel a Vbt. 66. § első fordulója alaptörvény-ellenességének megállapítását célzó bírói kezdeményezést. E jogi érvelés szerint önmagában az a körülmény, hogy a választottbíróási eljárás során sem a felek, sem a választottbíróás nem észlelte a választottbíróási eljárás lefolytatásának abszolút akadályát képező kógens korlát fennállását, nem eredményezheti azt, hogy a felek erre az okra érvénytelenítési perben ne hivatkozhatnak. Az objektív érvénytelenítési okok függetlenek mind a felek szerződési akaratától, mind az eljáró választottbíróási tanács jogi megítélésétől. A felek által előadott tényektől és megjelölt bizonyítékoktól függetlenül is köteles az érvénytelenítési per bírósága megállapítani azt, hogy a felek közötti jogvita tárgya választottbíróási útra nem tartozik, ennek alapján köteles az érvénytelenítés jogkövetkezményét alkalmazni.
- [56] A felülvizsgálati eljárásban eldöntendő jogkérdés az volt, hogy helytállóan állapította-e meg a jogerős ítélet, hogy a jogvita tárgya a magyar jog szerint választottbíróási útra nem tartozhat. A felülvizsgálati bíróság azt állapította meg, hogy a peres felek közötti jogviszony, amelyből eredő jogvitákat választottbíróás elé kívánták utalni, egyértelműen meghatározott volt a 2017. december 12-én kelt okirattal. Nem részletezték, hogy a jogviszonyból eredő milyen tartalmú, mely időben

keletkezett jogvitákra kötik ki a választottbíróság eljárását, ebből az következik, hogy a választottbíróság hatásköre minden, a jogviszonyból eredő jogvitára kiterjedt.

- [57] A felülvizsgálati bíróság jogkövetkeztetése volt az, hogy az érvénytelenítési per bírósága egyébként sem vizsgálhatta felül a választottbíróság anyagi jogi megállapításait A kereskedelmi szerződés létrejöttével kapcsolatos megállapítás ebbe a körbe tartozik. Ha a választottbírósági ítéletben megállapították a kivitelezési, és ezzel együtt a választottbírósági szerződés létrejöttét, ezt az érvénytelenítési per bírósága nem vizsgálhatja felül. A választottbírósági kikötést „beleszerkesztették” a kivitelezési szerződésbe. Az elválaszthatóság elvéből következően az alapszerződés létre nem jöttének, érvénytelenségének kérdése nem befolyásolja a választottbírósági szerződés létrejöttét, érvényességét. A választottbírósági ítélet egyértelműen 2017. december 12-ét határozta meg a kivitelezési és a választottbírósági szerződés létrejöttének időpontjaként. s csak a szerződés módosítása vonatkozásában vizsgálódott, s állapította meg, hogy a módosításra 2018. február végéig sor került. A választottbírósági szerződés a jogerős ténymegállapítás szerint 2017. december 12-én létrejött.
- [58] A felülvizsgálati bíróság azt állapította meg, hogy választottbíróság eljárását e fogyasztói szerződéses jogvitában a Vbt. 1. § (3) bekezdése sem zárta ki. A Vbt. 1. § (3) bekezdésének és 66. §-ának együttes értelmezéséből ugyanis az következik, hogy a jogalkotó nem kívánta kizárni a 2018. január 1-je előtt kötött választottbírósági szerződések alapján a fogyasztókat a választottbírósági eljárásokból, csak azt tiltotta meg, hogy ezt követően ilyen megállapodást kössenek. A felülvizsgálati bíróság döntésének indokolása azt is tartalmazta, hogy a Vbt. 66. §-ának eredetileg elfogadott, közlönyállapot szerinti szövege még nem tartalmazta az 1. § (3) bekezdésére visszautalást, a Vbt. hatálybalépése előtt azonban e szabályt módosították, és a 2017. évi CXXXVI. törvény 100. § (4) bekezdése szerinti szöveggel lépett hatályba, amelyben már szerepel az 1. § (3) bekezdésére utalás. A hatályba lépett szabályozás szerint tehát csak a 2018. január 1-jét követően kötött választottbírósági szerződésekben nem lehet fogyasztói szerződésből eredő jogvitát választottbíróság elé utalni. A 2017. évi CXXXVI. törvény 100. §-ához fűzött előterjesztői indokolás egyértelmű lenne: „Az új választottbírósági törvény alapján nincs helye választottbírósági eljárásnak fogyasztói szerződésből eredő jogvita esetén. A módosítás biztosítja, hogy ez a rendelkezés csak az új törvény hatálybalépését követően kötött szerződések esetén zárja ki a választottbírósági eljárást, és hogy a hatálybalépés előtti választottbírósági kikötéseket ne tegye érvénytelenné.” A felülvizsgálati bíróság döntésének indokolása szerint a jogalkotó egyértelmű szándéka lenne: a 2018. január 1-je előtt kötött választottbírósági szerződés alapján a választottbíróság fogyasztói szerződésből eredő jogvitában is eljárhat.
- [59] A Vbt. rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét a Kúria nem észlelte, ezért nem adott helyt az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező, az eljárás felfüggesztésével járó kérelemnek. A felülvizsgálati bíróság döntésének indokolása szerint a magyar jog a 2018. január 1-jét megelőzően megkötött szerződések esetében is biztosítja a fogyasztók védelmét [Ptk. 6:104. § (1) bekezdés i) pont, 3/2013. Polgári jogegységi határozat]. Ha az egyébként is megfelelő szintű fogyasztóvédelmi szabályozáshoz képest vezet be a jogalkotó szigorúbb [a jogirodalom álláspontja szerint szükségtelenül szigorú: lásd: Varga István (szerk.): A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja III/III., Hvg-orac Lap- és Könyvkiadó Kft. 2018., 2854. o.] szabályozást, a Kúria megítélése szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütköző jogalkotás nem vethető fel. A felperesek a választottbírósági kikötés tisztességtelenségére nem kívántak hivatkozni, alávetették magukat a választottbíróság eljárásának.
- [60] A felülvizsgálati bíróság utasítására folytatott tárgyaláson az érvénytelenítési per felperesei felidéztek a felülvizsgálati végzés azon ténymegállapítását, amely szerint a választottbírósági szerződés 2017. december 12-én biztosan megkötött volt, noha e per felpereseinek változatlan véleménye volt, csak 2018. februárban jöhetett létre választottbírósági szerződés. Az érvénytelenítési per felpereseinek újabb kérelme eszerint volt előterjesztett azzal az indokolással, hogy abban az esetben, ha alapul

venné az érvénytelenítési per bírósága az elsődlegesen előterjesztett, az objektív inarbitrabilitásra vonatkozó érvelésnél, ha magát kötve érezné az önmagát ténybíróssággá emelő, ilyen értelemben a felülvizsgálati szabályokat meghaladóan értékelő kúriai határozathoz, és abból indulna ki, hogy választottbíróssági szerződés jött létre 2017. december 12-én, fennálló egy alkotmányjogi és alaptörvényi kérdés, hiszen abban a pillanatban van két olyan, összehasonlítható helyzetben lévő személyi kör, akik között diszkrimináció áll fenn. Tételesen: a 2017-ben szerződő fogyasztók és a 2018-ban szerződő fogyasztók között, akik ellen, vagy akik által igény érvényesített. Ha nem azonos tartalmú határozatot hozna e bíróság, ezt nem teheti meg úgy, hogy nem terjeszti fel az Alkotmánybíróságra az eljárás felfüggesztése mellett a polgári perrendtartásról szóló 2016. CXXX. törvény (Pp.) 131. §-a szerint a jogvitás kérdést. A kérelem véleménye szerint a választottbíróssági szerződés érvénytelenségére utaló szabály a fogyasztói szerződések esetén, a fogyasztói szerződés rendelkezési jogának korlátozása az inarbitrabilitására vonatkoztatva, valóban egy túlzott, szükségtelenül erős védelemben részesíti a fogyasztót. Az érvénytelenítési per felpereseinek jogi érvelése szerint a Kúria végzése – amely helytelenül és nyilvánvalóan félreértelmezve szól az elválasztás elvéről –, nem felismerve az intertemporális problémát, első rátekintésre egy laikus értelmezéssel abból az egyszerű indokolásból indul ki, hogy szeparábilis a választottbíróssági klauzula a hordozó szerződéstől. Ezt abszolút értékre emelve, ezzel annak a meghaladásra is képes, hogy egy még nem perfektuálódott, még a felek által tartalmában nem ismert jogviszonyra is lehetne kötni választottbíróssági szerződést egy kikötéssel.

- [61] Nem arról van szó, hogy mi lenne a helyes jogalkotás, hanem arról, hogy ebben a konkrét ügyben jogszabály fogyasztói érdeket és jogot sért. 2017. december 31-ig a Ptk., és azt megelőző jogállapotot reflektáló 3/2013. PJE határozat volt irányadó, amelyre a Kúria visszautal azzal, hogy ez egy nagyon szép védelmi szintet ad a fogyasztónak, az is már egy kielégítő szint lett volna. A jogalkotás alapja, a kiindulópontja a 93/13 EGK irányelv, amely nem határon átnyúló ügyletet feltételez, hanem egy harmonizációs kötelezettséget generál a tagállamoknak, ez Magyarországra 2004. május 1-je óta irányadó. Az irányelv szabályai, azaz a tisztességtelenség példái között van a választottbíróssági klauzula. Az irányelv feljogosítja a tagállamokat, hogy ebben az irányelvben foglalnál szigorúbb, a fogyasztókat jobban védő, ennél a védelmi szintnél még erősebb, még magasabb szinten védő szabályokkal is körbe bástyázzhatják a fogyasztói védelmi vonalakat. A Vbt. 1. § (3) bekezdésének a forrásvidéke ez a szabály. Az túllép a Ptk. rendelkezésén, amely szerint csak egy feltételes érvénytelenségi szankció van, azzal a feltétellel, hogy kitárgyalták-e, nem tárgyalták ki a választottbíróssági szerződést. A magyar jogalkotó ezen túllépett, a fogyasztónak nem enged meg, hogy a Ptk.-ra hagyatkozzon, hanem azt mondja, hogy jogvitája objektív inarbitrabilis. Nem köthet ilyen szerződést még akkor sem, ha akarna, akkor sem, ha letárgyalták vele. A Vbt. 1. § (3) bekezdés kodifikációja az európai jogi irányelvre vezet vissza, ez valóban az irányelv tagállami átültetése, azonban annak európai uniós jogi normának is meg kellene felelni, amelyek közé tartozik az EUMSZ diszkrimináció tilalmi rendelkezése. A Vbt. 1. § (3) bekezdését a magyar jogalkotó többszöri intertemporális áthangszereléssel, de végül később a Vbt. 66. § alapján úgy léptette hatályba, hogy csak a 2018. január 1-jét követően szerződő fogyasztók esnek bele. Ezzel a magyar jogalkotó létrehozott két olyan fogyasztói csoportot, a teljesen homogén csoporton belül két olyan embercsoportot, amelyek közül az egyiknek érvényes lehet a szerződése, legalábbis a magyar jogalkotó felfogása szerint, a másikkal pedig nem. A felperesek indítványa volt azon kérdés feltétele is egyébként egy előzetes döntéshozatali eljárásban, hogy a Vbt. 66. § (1) bekezdése és a Vbt. 1. § (3) bekezdése ezzel az intertemporalitással összeegyeztethető-e az Európai Unió irányelvének tartalmával. A magasabb tagállami védelmi szint kialakításának ezen módja, amelyben úgy bízhat a fogyasztó, hogy van a magasabb védelmi szint, eltűri-e azt, hogy diszkriminatív módon két különböző embercsoport létezen 2018. január 1-jén, illetőleg majd sok év múlva is, amikor lesznek olyan végrehajtási eljárások és lesznek olyan perek, ahol lehet választottbíráskodni, a másikkal pedig lesznek olyanok, ahol nem lehet. Ez nem lehetett az európai jogalkotó célja. A nemzeti jogalkotó az európai joggal ellentétesen iktatta ezt törvénybe.

- [62] A bíróság Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja alapján a végzésével az eljárás felfüggesztéséről határozott.
- [63] A bíróság a Pp. 131. § (1) bekezdése alapján a jogszabály, Vbt. 66. § (1) bekezdés első fordulata alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló eljárást az Alkotmánybíróságnál a felperesek kérelemével egyezően kezdeményezi.
- [64] A felülvizsgálati bíróság jogerős ténymegállapításához kötötten az érvénytelenítési per bírósága azt köteles való tényként figyelembe venni, hogy a peres felek a Vbt. hatálybalépését megelőző tizenkilenc nappal kötöttek egy választottbírói szerződést, ezzel a fogyasztói szerződésből származó jogvitájuk megítélésének jogát úgy vonhatták ki az állam törvénykezési hatalmának keretei közül, hogy a 2018. januártól hatályos jogszabályi rendelkezések céljától függetlenül a választottbírói eljárásnak nevezett alaki jogviszony a fogyasztók és a gazdálkodó szervezet részvételével létrehozható volt a 2021. május 3-i keresetindítással. A fogyasztói szerződéses jogvita a tárgya ellenére mégis választottbírói útra tartozhat a felülvizsgálati jogértelmezéssel.
- [65] A kúriai utasítás szerint így az egyébként kérelmekről is független objektív érvénytelenítési ok, az inarbitrabilitás megítélését csak az határozhatja meg, hogy bár a fogyasztóvédelmi céljával és rendeltetésével a Vbt. azt biztosítaná, hogy új rendelkezéseit alkalmazva ne kerülhessen 2018. január 1-jét követően hátrányos helyzetbe egy eljárásjogi garanciákkal kevésbé behatárolt választottbírói eljárásban a fokozott védelemben egyébként általában részesítendő fogyasztó, a felülvizsgálati döntéséből az következne, a jogalkotó nem minden fogyasztót kívánt a törvényhozói hatalom erejénél fogva ebben az abszolút védelemben részesíteni. A felülvizsgálati bíróság utasítására folytatott tárgyalás alapján figyelembe veendő Vbt. 8. §-ának e perbeli alkalmazása a Vbt. 1. § (3) bekezdésével és a Vbt. 66. §-ával összeolvasva viszont fogyasztóvédelmi szempontból valóban indokolatlan megkülönböztetést deklarálna, az egységes fogyasztóvédelmi alkotmányos követelményt megjelenítő Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével, a diszkrimináció-tilalmat kimondó Alaptörvény XV. cikkével ellentétes lenne.
- [66] A törvényhozói akarat a fogyasztóvédelmi céljával és rendeltetésével az általános fogyasztóvédelmet a választottbírói eljárások kizárásával kívánta elérni. Fogyasztóvédelmi eredménye annak van, ha a fogyasztó egyáltalán nem lehet választottbírói eljárás alanya, nem kerülhet így egy eljárásjogi garanciákkal kevésbé védett eljárásjogi helyzetbe ahhoz képest, mintha vele szemben polgári peres eljárás csak a törvénykezési hatalmat gyakorló bíróság előtt lenne indítható. A fogyasztóvédelmi rendeltetését indokolatlan megkülönböztetéssel, hátrányos diszkriminációt elérve, Alaptörvény rendelkezésével ellentétesen tölti be az a jogszabályi rendelkezés, amelyik a Vbt. hatályba lépését megelőző tizenkilenc nappal megkötött választottbírói szerződés alapján nem védi a fogyasztót a választottbírói eljárás magánjogi jellegéből adódóan reá háruló hátrányos következményeitől, az alacsonyabb szintű eljárásjogi garanciák miatt az eljárási biztosítékok hiányától, azokhoz képest, akik tizenkilenc nap elteltével, időben így később kötik meg az ekkor már törvényhozói rendelkezéssel tiltott választottbírói szerződésüket. A fogyasztóvédelem nem a választottbírói szerződés megkötésétől való törvényhozói eltiltásban valósulhat meg 2018. január 1-je után, hiszen a fogyasztóvédelmet egységesen minden fogyasztóra az a rendelkezés tölti be, amelynek alapján a Vbt. hatálybalépése után, a Vbt. szabályainak alkalmazásával polgári eljárás választottbírói eljárás előtt fogyasztóval szemben nem indulhat, a választottbírói szerződések teljesítését a törvényhozói rendelkezés lehetetlenné teszi, nem téve különbséget fogyasztói csoportok között a fogyasztóvédelmi szintekkel. A Vbt. 1. § (3) bekezdése ennek felel meg azzal, hogy nem lenne helye 2018. január 1-je után választottbírói eljárásnak a fogyasztói szerződésből eredő jogvita esetén. Fogyasztók között az a jogalkalmazás nem tesz indokolatlan és hátrányos megkülönböztetést, amelyik akár szerződéskötés kori semmisségi ok miatt, akár a választottbírói szerződés teljesítésének lehetetlenné válásával járó jogszabályi rendelkezés miatt egységesen, minden fogyasztóra kiterjedő hatállyal arra a jogkövetkeztetésre juttat az Alaptörvénnyel összhangban, hogy 2018. január 1-je után

9.G.42.078/2022/11/II.

fogyasztóval szemben választottbíróvási szerződés teljesítését követelni nem lehet, fogyasztóval szemben választottbíróvási eljárás indítani a fogyasztói szerződéses jogvita feloldását kérve nem lehet, választottbíróvási eljárás létrehozása kizárt, ez a fogyasztóvédelmi szempontok miatt törvényhozói akarattal tiltott. Nem választottbíróvási szerződés megkötésének megtiltásában, hanem választottbíróvási eljárásnak nevezett alaki jogviszony létrehozásának lehetetlenné tételében, választottbíróvási eljárási indítás tiltásában mutatkozik meg a rendeltetését megkülönböztetés nélkül betöltő, mindenkire kiterjedő hatályú fogyasztóvédelem. A felülvizsgálati bíróság utasítására folytatott peres eljárásban az alaptörvény-ellenesség megállapítását az érvénytelenítési per bírósága így kéri az Alkotmánybíróságtól a peres eljárás felfüggesztése mellett.

- [67] A bírói kezdeményezésnél alkalmazott jogszabályok:
- [68] Vbt. 1. § (3) bekezdés: Nincs helye választottbíróvási eljárásnak [...] fogyasztói szerződésből eredő jogvita esetén [...].
- [69] Vbt. 47. § (2) bekezdés ba) pontja: A választottbíróvási ítélet a másik fél ellen előterjesztett kereset alapján a 7. § (2) bekezdésében meghatározott bíróság által és csak abban az esetben érvényteleníthető, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a vita tárgya a magyar jog szerint választottbíróvási útra nem tarthat [...].
- [70] Vbt. 65. § (1) bekezdés: E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1. napján és az azt követően indult választottbíróvási eljárásokban kell alkalmazni.
- [71] Vbt. 65. § (2) bekezdés: A 2018. január 1. napján folyamatban lévő ügyeket a megindításuk időpontjában hatályos eljárási rend szerint kell befejezni.
- [72] Vbt. 66. § (1) bekezdés: Az 1. § (3) bekezdés [...] rendelkezéseit a 2018. január 1. napját követően megkötött választottbíróvási szerződésekre kell alkalmazni.
- [73] Alaptörvény M) cikk (2) bekezdés: Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.
- [74] Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés: Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés [...] vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Budapest, 2022. december 08.

Dr. Juhász Csaba s.k.
bíró

Kiadmány hitelül:

Kinyikné Palla Iloná

